

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się wzbogacajcie się — czekajcie.

Bezpłatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego" poświęcony zagadnieniom rolniczym.

Nr. 12 | Wąbrzeźno, dnia 25 kwietnia 1931 r. | Rok 3

Targi, a rolnictwo.

(Opinja dyr. Wielkopolsk. Izby Rolniczej dr. Konopińskiego).

Aczkolwiek depresja gospodarcza w rolnictwie nie uległa dotychczas zasadniczej zmianie, bowiem ostatnio notowane zwyżki cen zboża w żadnym wypadku nie wyrównają strat poniesionych przez rolnictwo w ciągu bieżącego roku gospodarczego, uważam, że uprawianie splendid isolation w stosunku do Targów tegorocznych byłoby z punktu interesów rolnictwa, niesłuszne. Chodzi przecież w danym wypadku nie tyle nawet o nawiązanie transakcyj, co jest w obecnych warunkach finansowych bardzo trudne, lecz o nietracenie kontaktu z wynikami postępu technicznego z dziedziny maszyn rolniczych, które w roku bieżącym będą ponoć mieć liczną i ciekawą reprezentację. Jeżeli chodzi o efektowne możliwości dokonania transakcyj przez rolnictwo, to były one możliwe na szerszą skalę jedynie w wypadku ujawnionej na Targach zniżki cen na produkty przemysłu.

Dr. Tad. Konopiński. dyr. Wkp. Izby Roln.

P. T. R. komunikuje w sprawie płac robot. rolnych.

w sprawie płac robotników rolnych.

Służba wiejska (gburska):

Parobcy i dziewczęta, którzy są obowiązani do pracy w polu i w stajni, jak również w gospodarstwie domowem, otrzymują prócz wolnego utrzymania t. j. mieszkania i życia, wynagrodzenie:

1. Chłopcy i dziewczęta od lat 14 do 16:
   w 6 miesiącach zimowych miesięcznie 15 zł.
   w 6 miesiącach letnich miesięcznie 25 zł.
2. Chłopcy i dziewczęta od lat 16 do 18:
   zimą — miesięcznie 20 zł.
   latem — miesięcznie 32 zł.
3. Dziewczęta ponad lat 18:
   zimą — miesięcznie 25 zł.
   latem — miesięcznie 40 zł.
4. Parobcy od lat 18 do 21:
   zimą — miesięcznie 45 zł.
   latem — miesięcznie 30 zł.
5. Parobcy ponad lat 21:
   zimą — miesięcznie 35 zł.
   latem — miesięcznie 50 zł.

Dziewczęta, które krów nie doją, otrzymują miesięcznie 3 zł. mniej.

Płace robotników rolnych na rok 1931/32.

Orzeczeniem Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 29. 12. 1930 r. ustalone zostały nowe warunki płacy i pracy dla robotników rolnych na rok służbowy 1931/32, rozpoczynający się z dniem 1 kwietnia 1931 r. Odnośnie Województwa Pomorskiego różnią się one znacznie od warunków, obowiązujących dotychczas. A mianowicie: Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza obniżyła płace gotówkowe, mając na uwadze, że utrzymanie na czas istniejącego kryzysu gospodarczego, stawek płacy gotówkowej, ustalonych na r. 1930/31, a dostosowanych do ówczesnej konjunktury rolniczej, godziłoby w istnienie gospodarstw rolnych i musiałoby spowodować większe redukcje sił robotniczych a przez to wzmóc bezrobocie.

Poniżej pomieszczona tabelka uwidoczni różnicę, jakie zachodzą pomiędzy dotychczasowemi płacami gotówkowemi, a płacami, które obowiązują od 1 kwietnia 1931 r.

Kateg. pracownika	Dotychczas latem zł.	Dotychczas zimą zł.	Od I-go IV 1931 roku. latem zł.	Od I-go IV 1931 roku. zimą zł.
Robotnicy sezonowi:				
I. kategorja	1,75	—	1,50	1,20
II. kategorja	2,10	—	1,70	1,40
III. kategorja	2,40	—	2,10	1,70
IV. kategorja	3,10	—	2.60	2,00
Zarobek miesięczny:				
Służba gburska:				
I. kategorja	30,—	20,—	25,—	15,—
II. kategorja	40,—	30,-	32,—	20,—
III. kategorja	45,—	35,—	40.—	25,—
IV. kategorja	50,—	40,—	45,—	30,=
V. kategorja	60,—	50,—	50,—	35,—

Płaca kobiet na godzinę:

Dotychczas otrzymywała na godzinę 35 groszy, obecnie

25 groszy. Ponadto dla lepszej orjentacji podaje się poniżej obowiązujące stawki płacy gotówkowej i ordynarji dla poszczególnych kategoryj pracowników rolnych:

A. Ordynarjusze:

Skład ordynarji: 10,5 kwintala żyta,
3 kwintale jęczmienia,
1,5 kwintala pszenicy,
1 kwintal grochu.

Tam, gdzie groch się sprząta, musi być wydawany w naturze. Gdzie się grochu i pszenicy w dostatecznej ilości nie sprząta, otrzymuje deputant pół kwintala grochu, a resztę w gotówce podług cen giełdowych, pół kwintala pszenicy, a resztę w życie z dopłatą różnicy cen pszenicy w dzień wypłaty, pracodawca może zamiast dopłat w gotówce wydać odpowiednią ilość żyta.

Robotnicy, którzy w ciągu roku kontraktowego ożenili się, mogą być godzeni na ordynarję w zbożu w ilości 15 kwintali.

Potrącenia mogą nastąpić w ilości żyta lub jęczmienia w naturze.

W wypadkach wspólnego mieszkania robotnika z rodziną pobierającą już cały opał, otrzymuje on do końca roku służbowego połowę opału, resztę deputatu bez zmiany.

Pensje i ordynarja ustala się jak następuje:

a) pensji rocznej zł. 138 dla ręczniaków, zł. 162 dla stróżów, skotarzy, oprzętaczy i wartowników, zł. 180 dla fornali pracujących stale końmi, oraz

b) ordynarji 16 kwintali obowiązuje w Województwie Pomorskiem wszystkie powiaty, oprócz powiatu Działdowskiego i części powiatu Brodnickiego po lewej stron'e rzeki Drwęcy, w których ordynarja wynosi 15,5 kwintala a pensja jak wyżej.

Oprzętacze żonaci otrzymują ponadto od każdego odsadzonego prosięcia 10 groszy, od sprzedaży sztuki 50 groszy.

W powiatach Kartuskim, Morskim, Kościerskim, Chojnickim i Tucholskim za obopólną pisemną umową w zamian zboża mogą być wydawane świadczenia, nieprzewidziane niniejszem orzeczeniem jak trzymanie gęsi, owiec, dzierżawienie roli, wydawanie siana i t. p. zastrzega się jednak, że najmniej 14 kwintali winny być wydawane w zbożu. O ile robotnicy z wyżej wymienionych świadczeń nie korzystają, otrzymują ordynarję, przewidzianą powyżej.

W powiatach Gniewskim i Tczewskim obowiązuje dla wszystkich kategoryj ordynarjuszy, ręczniaków, fornali, stróżów i t. p. ordynarji w życie o 1 i pół kwintala więcej, a w powiecie Starogardzkim o 1 kwintal rocznie więcej. Za obopólnem porozumieniem, do 2 kwintali żyta lub jęczmienia może być wypłacone w gotówce łącznie z pensją. Zamiast 50 kg grochu i 50 kg pszenicy może pracodawca wydać równoważnik w cukrze, licząc cenę grochu i pszenicy według notowań giełdy w Poznaniu, a cukier według ceny detalicznej. Jako wynagrodzenie pobierać będzie żona pracownika: 25 groszy za przepracowaną godzinę.

B. Chałupnicy (wolni robotnicy):

Żonaci i nieżonaci parobcy ponad lat 21, zdolni do wszelkiej pracy, t. j. do kosy — otrzymują za każdy dzień pracy prócz gotówki:

2 kg żyta,
½ kg jęczmienia,
¼ kg pszenicy,
¼ kg grochu — oraz rocznie:
18 kwintali węgla,
6 kwintali słomy,
15 kwintali kartofli

i $^{3}/_{8}$ hektara roli na tych samych warunkach jak ordynarjusz danego majątku z tem zastrzeżeniem, że zamiast ¼ hektara roli można dać 30 kwintali kartofli. Wszelka obróbka rolna i zwiezienie należy do pracodawcy.

Dzienna zapłata wynosi w miesiącach letnich — zł. 2,10. Dziewczęta i chłopcy wolnego robotnika otrzymują deputat, jak zaciężnicy odnośnej kategorji, a zapłatę w gotówce 10 groszy więcej, za obopólną umową można deputat przeliczyć na gotówkę.

Chałupnik lub wolny robotnik zgodzony na cały rok, mieszkający w służbowem mieszkaniu i mający krowę na dworskiej oborze na tych samych warunkach, co ordynarjusz, otrzymuje mniej roli pod ziemniaki o ¼ hektara, w czem wartość mieszkania ustala się na 10 arów.

C. Zaciężnicy.

Kat. Ia, dziewczęta i chłopcy od 14 do 15 lat, kat. Ib., dziewczęta i chłopcy od 15 do 16 lat — według obopólnej umowy:
w miesiącach letnich 60 groszy,
w miesiącach zimowych 40 groszy.

Kat. IIa, dziewczęta i chłopcy od 16 do 18 lat:
w miesiącach letnich 90 groszy,
w miesiącach zimowych 60 groszy dziennie.

Kat. IIb, dziewczęta ponad lat 18:
w miesiącach letnich 1,20 zł.
w miesiącach zimowych 0,75 zł. dziennie.

Kat. III, chłopcy od 18 do 21 lat:
w miesiącach letnich 1,50 zł.
w miesiącach zimowych 1,00 zł. dziennie.

Kat. IV, chłopcy ponad 21 lat, zdolni do wszelkiej pracy i kosy w miesiącach letnich 2,00 zł., w miesiącach zimowych 1,20 dziennie.

Za miesiące letnie uważa się kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, pozostałe miesiące jako zimowe.

Powyższa klasyfikacja i wynagrodzenie stosuje się do wszystkich robotników fizycznie normalnie rozwiniętych.

Chłopcy zatrudnieni jako fornale, dostają dodatek 1 kwintal żyta w stosunku rocznym i zapłatę gotówkową conajmniej kategoji III zaciągu. W niedziele i święta za odpasanie koni otrzymują połowę płacy gotówkowej dziennej, za dyżur całodzienny całkowitą dniówkę.

Nadto zaciężnicy otrzymują następujący deputat w naturaljach w stosunku rocznym za 300 dni roboczych:

Od lat 14—16:
3 kwintale żyta,
1 kwintal jęczmienia,
½ kwintala grochu,
15 kwintali kartofli lub 0,125 ha roli,
2½ kwintala węgla.

Ponad 16 lat:
4 kwintale żyta,
1 kwintal jęczmienia,
½ kwintala pszenicy,
½ kwintala grochu,
15 kwintali kartofli lub 0,125 ha roli,
2½ kwintala węgla.

W majątkach, które nie sieją grochu i pszenicy całą ilość zboża wydaje się w życie.

Ordynarjusz, trzymający trzech zaciężników, ma prawo do trzymania drugiej krowy. O ile się umówił bez drugiej krowy, dostaje 1 litr mleka pełnego i 1 litr mleka odciąganego dziennie za wszystkie dni robocze zaciężnika. W razie gdy zaciężnik porzuci pracę, ordynarjusz w przeciągu 6 tygodni winien skasować drugą krowę. W wypadkach śmierci, kalectwa, ożenku i wojskowości przedłuża się powyższy termin do 3 miesięcy.

O ile pracodawca na trzymanie krowy przy trzecim zaciężniku z jakichkolwiekbądź powodów nie zezwala lub zwyczaj trzymania krowy nie istnieje, płaci pracodawca odszkodowanie budżetem przewidziane i to w ratach miesięcznych. — Jako dopłatę za udój pobierać będą:

a) dziewczęta dziennie 1 procent od ceny sprzedaży w najbliższej mleczarni ilości mleka wydojonego, prócz tego

1 litr mleka dziennie, lub jego ekwiwalent po tej samej cenie.

b) kobiety dziennie 2 proc. od ceny sprzedaży w najbliższej mleczarni ilości mleka wydojonego, prócz tego 1 litr mleka dziennie lub jego ekwiwalent po tej samej cenie.

Czas udojów wyznacza pracodawca.

Dojarka jest obowiązana doić bez przerwy cały miesiąc.

Dziewczyny ponad 16 lat mogą być zatrudnione przy doju, o ile są odpowiednio silne.

—:o:—

KOMUNIKAT
w sprawie jesiennych wakacyj szkolnych, oraz kar za zmudy szkolne.

W związku z koniecznością poczynienia wszelkich możliwych ulg rolnikom w obecnych ciężkich dla rolnictwa czasach, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zwróciło się ponownie do Kuratorjum Pom. Okręgu Szkolnego z prośbą o przywrócenie dla dzieci rolników, uczęszczających do wiejskich szkół powszechnych wakacyj na okres jesiennych wykopków, aby dać możność dzieciom rolników w tym okresie pomagać przy wykopkach ziemiopłodów.

Otrzymaliśmy zapewnienie, że Kuratorjum będzie popierało nasz wniosek w Ministerstwie Oświaty i W. Rel.

Pozatem komunikujemy członkom naszym, że Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zwróciło się uprzednio do władz państwowych z prośbą o przywrócenie dawniejszego trybu nakładania kar za t. zw. „zmudy" szkolne przez władze administracyjne, a nie przez Sądy Grodzkie, jak było stosowane w roku ubiegłym, co powodowało zbędne prócz kar, koszta sądowe.

W rezultacie starań PTR. otrzymaliśmy pismo Pom. Urzędu Wojewódzkiego z dnia 10. b. m. L. A. I. 1702, że kary za „zmudy szkolne" będą, jak uprzednio nakładać władze administracyjne, a nie Sądy, o czem te władze zostaną powiadomione.

Dyrekcja PTR.

KOMUNIKAT
w sprawie urzędników gospodarczych.

Niniejszem podajemy do wiadomości, że przy Pom. Tow. Roln. w Toruniu ul. Kr. Jadwigi 20, istnieje Komisja Urzędników Gospodarczych ze Społecznem Biurem Pośrednictwa Pracy Urzędników Gospodarczych. W r. 1930 została Komisja gruntownie zreorganizowana i przez Zarząd Główny PTR. został zatwierdzony specjalny regulamin z ujęciem praw i obowiązków zrzeszonych członków. Głównem zadaniem Komisji U. G. jest zrzeszenie wszystkich pracowników umysłowych wsi na Pomorzu, by tworzyć jednolity związek reprezentujący tę kategorję pracowników Pomorza w masie innych związków pracowników.

Komisja ta przystąpiła w roku bież. do Głównego Związku Zrzeszeń Pracowników Umysłowych Gosp. Wiejsk. w Warszawie, by wspólnie rozszerzać działalność organizacyj pracowników umysłowych wsi w obronie zagadnień swych członków.

Podając powyższy komunikat, mamy na celu przystąpić do zrzeszenia członków w poszczególnych powiatach przez wybór mężów zaufania na każdy powiat, do kooptowania nowych członków i udzielania zawodowych informacyj, dlatego prosimy o zgłaszanie do Instr. i Sekr. Pow. PTR., które znajdują się w każdym powiecie Pomorza, a po zgłoszeniu się odpowiedniej ilości kandydatów zostanie zwołane zebranie, na które o liczne przybycie niniejszem prosimy we własnym interesie.

Dyrekcja PTR.

KOMUNIKAT
w sprawie kwalifikacji robotników rolnych.

Z dniem 1 kwietnia br. obowiązuje zaszeregowanie robotników rolnych do następujących grup zarobkowych w Kasie Chorych:

1. Rzemieślnicy, włodarze, stangreci, owczarze, szoferzy dominjalni, ogrodnicy, chmielarze, rybacy itp. oraz ręczniacy, stolarze, stróże, szwajcarzy, pastuchy, polowi, fornale i chałupnicy do grupy zarobkowej VI.
2. Zaciąg kat. Ia, do grup zarobkowej I.
3. Zaciąg kat. Ib, do grupy zarobkowej II.
4. Zaciąg kat. IIa, IIb i III do grupy zarobk. III.
5. Zaciąg kat. IV do grupy zarobkowej IV.
6. Sezonowcy kat. I i II do grupy zarobk. V.
7. Sezonowcy kat. III i IV do grupy zarobk. VI.

Stosownie do powyższej kwalifikacji, składka do Kasy Chorych wynosi w powiatach: Brodnickim, Chełmińskim, Chojnickim, Gniewskim, Kartuzkim, Kościerskim, Lubawskim, Morskim, Starogardzkim, Świeckim, Tczewskim, Toruńskim i Tucholskim tygodniowo dla:

	Pracodawcy:	Pracobiorcy:
Deputatnicy i chałupnicy	95 gr	64 gr
Zaciężnicy kat. Ia.	20 gr	14 gr
Zaciężnicy kat. Ib.	34 gr	23 gr
Zaciężnicy kat. IIa, IIb, i III	48 gr	32 gr
Zaciężnicy kat. IV	61 gr	41 gr
Sezonowcy kat. I i II	72 gr	50 gr
Sezonowcy kat. III i IV	95 gr	64 gr

W powiatach Grudziądzkim, Sępolińskim i Wąbrzeskim, tygodniowo dla:

	Pracodawcy:	Pracobiorcy:
Deputatnicy i chałupnicy	88 gr	59 gr
Zaciężnicy kat. Ia.	19 gr	13 gr
Zaciężnicy kat. Ib.	31 gr	21 gr
Zaciężnicy kat. IIa, IIb i III	44 gr	30 gr
Zaciężnicy kat. IV	56 gr	38 gr
Sezonowcy kat. I i II	70 gr	46 gr
Sezonowcy kat. III i IV	88 gr	59 gr

W powiecie Działdowskim tygodniowo dla:

	Pracodawcy:	Pracobiorcy:
Deputatnicy i chałupnicy	81 gr	54 gr
Zaciężnicy kat. Ia.	17 gr	12 gr
Zaciężnicy kat. Ib.	20 gr	19 gr
Zaciężnicy kat. IIa, IIb i III	40 gr	27 gr
Zaciężnicy kat. IV	52 gr	34 gr
Sezonowcy kat. I i II	64 gr	42 gr
Sezonowcy kat. III i IV	81 gr	54 gr

Jednocześnie należy lepić poszczególnym robotnikom rolnym znaczki inwalidowe:

Deputatnikom i chałupnikom kl. IV 75 gr tygodn.
Zaciężnikom kat. IIa, IIb, III i IV kl. II 45 gr tyg.
Sezonowcom kat. I i II kl. III 60 gr tygodniowo
Sezonowcom kat. III i IV kl. IV 75 gr. tygodniowo.

Przy znaczkach inwalidzkich połowę powyższych sum płacą pracodawcy i połowę pracobiorcy.

Pomorska Komisja Pracy (—) Sojecki.

OPŁATA SKŁADEK DO UBEZPIECZENIA INWALIDOWEGO.

Z dniem 1 kwietnia 1931 r. obowiązują dla robotników rolnych w poszczególnych kategorjach zarobkowych następujące klasy znaczków inwalidowych:

Ordynarjusze należą do klasy IV (znaczek tygodn. 75 groszy).

Chałupnicy należą do klasy IV (znaczek tygodn. 75 groszy).

Zaciąg kat. IIa, IIb, III i IV należą do klasy II — (znaczek tygodn. 45 groszy).

Sezonowi kat. I i II należą do klasy III (znaczek tygodn. 60 groszy).

Sezonowi kat. III i IV należą do klasy IV (znaczek tygodn. 75 groszy).

Zmiany w zaszeregowaniu niektórych kategoryj nastąpiły z powodu zmiany kontraktu taryfowego.

Dla robotników przemysłowych niema narazie żadnych zmian.

Powyższy komunikat Ubezpieczalni Krajowej podaję do publicznej wiadomości.

Przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń
Starosta Powiatowy.

WAŻNE DLA WSZYSTKICH PŁATNIKÓW PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Doniosłe rozstrzygnięcie Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

„Ustawa o podatku przemysłowym nie uprawnia w żadnym przepisie władzy skarbowej do jednostronnego ustalenia obowiązku podatkowego". (Wyrok Najwyższego Trybunału z dnia 17 września 1930 r. L. Rej. 503/29).

W obecnej dobie powolnej likwidacji naszego handlu i przemysłu, sprawa powyższa jest nader ważna. Władza skarbowa często żąda podatków od przedsiębiorstwa, już faktycznie zlikwidowanego, opierając się na pewnych pozornych oznakach istnienia dogorywającego przedsiębiorstwa. — W wypadku na wstępie przytoczonym, a będącym przedmiotem obrad Najwyższego Trybunału Administracyjnego, płatnik bronił się przeciwko obowiązkowi podatkowemu, twierdząc, że wobec zlikwidowania przedsiębiorstwa nie dokonywał w oznaczonym okresie czasu żadnych obrotów.

Władza wymiarowa oraz odwoławcza twierdzeniu temu nie dały wiary i ustaliły obowiązek podatkowy na podstawie wyniku dochodzenia, a w szczególności deklaracyj bankowych, stwierdzających przekazywanie sum pieniężnych, oraz informacyj co do otrzymania przesyłek kolejowych z mąką, nadchodzących pod adresem płatnika.

Najwyższy Trybunał Administracyjny, który rozpoznawał sprawę powyższą ze skargi płatnika, nie uznał tych ustaleń za wystarczające dla uzasadnienia obowiązku podatkowego. Jak dowodzą bowiem akta sprawy, władza wymiarowa ograniczyła się do zebrania informacyj i wyciągnęła z nich wnioski, przeczące twierdzeniom płatnika, nie dając mu możności bronienia słuszności swoich twierdzeń, gdyż ani nie zawiadomiła go o wyniku dochodzeń, ani nie zażądała od niego wyjaśnienia zachodzącej sprzeczności, względnie nie wykazała płatnikowi, że jego twierdzenie nie da się utrzymać, jako sprzeczne z rzeczywistością.

Ustawa zaś o państwowym podatku przemysłowym nie uprawnia w żadnym przepisie władzy do jednostronnego ustalenia obowiązku podatkowego, przeciwnie z całego szeregu postanowień, omawiających współudział płatnika przy przeprowadzeniu czynności urzędowych, wynika, że ustawodawca nie zamierza wcale stawiać tych, których władza uważa za płatników, w takiej pozycji, iżby wszelka możność obrony była im odjęta.

W rozpoznawanej sprawie przez jednostronne ustalenie dotyczących faktów i pozostawienie płatnika w nieświadomości, co do przeprowadzonych bez jego udziału dochodzeń i ich wyniku, został on — wbrew podstawowym zasadom prawidłowego postępowania administracyjnego — pozbawiony możności obrony, polegającej na przeciwstawieniu ustaleniom władzy okoliczności faktycznych i dowodów, obalających te ustalenia. Z tych zasad Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylił zaskarżoną decyzję Komisji Odwoławczej, przyczem jako jedną z najistotniejszych wadliwości postępowania, uznał niedoręczenie płatnikowi motywów Komisji Odwoławczej.

Powyższy wyrok N. T. A. ma doniosłe znaczenie nietylko dla likwidujących się firm, ale dla ogółu płatników, stwierdza bowiem w sposób jasny i stanowczy obowiązek władzy powiadomienia płatnika o motywach odmownej decyzji, brak bowiem tych motywów uniemożliwia często płatnikowi rozwinięcie należytej obrony.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Warunek: handel hurt. parytet Poznań, ładunki wag., dostawa bieżąca za 100 kg. w zł.

Poznań, dnia 18 IV. 1931 r.

Żyto	26,70—27,00
Pszenica	31,00—31,50
Jęczmień targowy	24,00—25,00
Jęczmień browarowy	26,00—27,00
Owies nowy	23,00—24,00
Mąka żytnia 65% wł.	39,00—40.00
Mąka żytnia 70%	—,——,—
Mąka pszenna 65%	44,00—47,00
Ospa żytnia	19,50—20,50
Ospa pszenna	20—,—21,—
Rzepak	00,00—00,00
Groch viktorja	42,00—47,05
Groch polny	—,——,—
Peluszka	39,00—42,00
Ziemniaki jadalne	—,——,—
Ziemniaki fabryczne	—,——,—
Siano luźne	7,10— 7,35
Siano prasowane	—,——,—
Słoma żytnia luźna	—,——,—
Słoma żytnia prasowana	—,——,—
Rzepik	—,——,—
Gorczyca	45,00—47,00
Łubin niebieski	19,00—21,00
Łubin żółty	29,00—32,00
Saradela	83,00—86,00
Koniczyna czerwona	220,00 310,00
Koniczyna biała	280,00 400,00
Koniczyna szwedzka	200,00 230,00
Koniczyna żółta odłuszczona	11,00 125,00
Koniczyna żółta w łuskach	58,00——,50
Przelot	—,——,00
Inkarnatka	—,——,—
Tymoteusz	80,00 100,00
Rajgras angielski	95,00 110,00
Tatarka	24,00—27,60
Makuch lniany	—,——,—
Makuch rzepakowy	—,——,—

—o:§:o—